

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kf.VII.39.736/2020/6.

A tanács tagjai: . Zanathy János
a tanács elnöke

. Bérces Nóra
előadó bíró

. Farkas Katalin
bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Kulcsár István pártfogó ügyvéd

Az alperes: Belügyminisztérium

Az alperes képviselője:... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: benyújtóhatározatának felülvizsgálata

A fellebbezést benyújtó felek: felperes és alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 50.K.702.167/2020/6.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 50.K.702.167/2020/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria az alperes másodfokú perköltségét 50.000 (ötvenezer) forintban, a fellebbezési eljárás illetékét 536.800 (ötszázharminchatezer-nyolcszáz) forintban állapítja meg. Az eredményesen fellebbező felperest a fellebbezési eljárásban képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját a kirendelő kormányhivatal állapítja meg.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes 1994. október 1-től állt jogviszonyban az alperessel, ahol utoljára a ... Főosztályon vezető főtanácsos, ügyintéző munkakörben kormányzati szolgálati jogviszonyban dolgozott.
- [2] Az 1535/2018. (X.29.) Kormányhatározat (a továbbiakban: Kormányhatározat) a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény, illetve a munka törvénykönyve alapján a minisztériumoknál

foglalkoztatottak körében a feladatok folyamatos és magas színvonalú fenntartása mellett összesen 2600 munkakörre kiterjedő létszámcsoökkentést rendelt el az 1. számú melléklet szerint akként, hogy annak eredményeképpen az egyes minisztériumok álláshelyeinek száma 2019. január 1. napjától nem haladhatta meg a kormány által meghatározott álláshelyek számát. A Kormányhatározat a szükség szerinti felmentések, illetve felmondások elkészítésének határidejét legkésőbb 2018. október 31. napjában határozta meg. A Kormányhatározat 1. mellékletének 2. pontja szerint a alperes nevében elrendelt létszámcsoökkentés 401 munkakört érintett.

- [3] A felperes 2018. november 7-én vette át elektronikusan, az ügyfélkapun keresztül, a munkáltató képviselőjének jelenlétében a 2018. november 5-én aláírt „Értesítés” elnevezésű okiratot, amely a kormányzati szolgálati jogviszonyának felmentés miatti megszüntetését tartalmazta. A felmentés indokolása szerint a felperes létszámhelye a alperes neve... Főosztályán 2019. január 1. napjától a Kormányhatározattal elrendelt létszámcsoökkentés miatt meg fog szünni, ezért a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felmentéséről intézkedtek. Az értesítés a 2018. december 1-től kezdődő felmentési időt és annak 2019. január 31-i lejártát tartalmazta. A felperes a felmentésére tekintettel az 1981. április 1-től kezdődő jogszerző idejét figyelembe véve 8 havi végkielégítésben részesült.
- [4] A felperes a jogviszonyt megszüntető intézkedéssel szemben a benyújtónál közszolgálati panaszt terjesztett elő, amelyben arra hivatkozott, hogy a 2018. november 7-i kézbesítéssel a munkáltató megsértette a kézbesítési határidőt, illetve a 2018. november 5. napján aláírt intézkedés egyébként is a Kormányhatározatban foglalt határidőn túl született, ezért formailag jogellenes. Ezen felül a felmentés közlésekor a felperes védett korban volt, így őt további négyhavi végkielégítés illeti meg. E körben arra hivatkozott, hogy 11 év és 3 hónap hivatásos szolgálati viszonyban töltött ideje a társadalombiztosítási nyugdíj jogosultsága szempontjából kordedvezményes munkakörben eltöltött jogszerző időnek minősül, mely a 2019 áprilisában betöltött 60. életévénél fogva emelt összegű végkielégítésre jogosítja. Sérelmezte továbbá azt is, hogy a munkáltató intézkedése „Értesítés” elnevezéssel bírt. A felperes a felmentés jogellenessége miatt az eredeti munkakörében történő továbbfoglalkoztatását, illetve annak elmaradása esetén a Kttv. 193. §-ában meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását kérte.
- [5] Az alperes a közszolgálati panasz elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy intézkedését a Kormányhatározatra alapította, amelynek következtében az állományát 401 munkakör vonatkozásában csökkentenie kellett. A felperes munkaköre is megszűnt, feladatait az átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsága szerint több más, az alperessel kormányzati szolgálati jogviszonyban álló vette át. Az emelt összegű végkielégítésre a felperes nem jogosult, mivel a felmentésekor még nem volt védett korban. A kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének indoka valós és okszerű volt.
- [6] A benyújtó ... számú határozatában a felperes közszolgálati panaszának részben helyt adott, a kormányzati szolgálati jogviszony munkáltató általi megszüntetését jogellenesnek találta, ezért az alperest átalánykártérítés címén a felperes 12 havi illetményének megfelelő 5.032.800 forint megfizetésére kötelezte. Egyebekben a felperes panaszát elutasította.
- [7] A felmentés jogellenességét azért állapította meg, mert az alperes megsértette a Kormányhatározatban foglalt határidőt. A felmentést a közigazgatási államtitkár csak 2018. november 5-én látta el aláírásával, ez pedig nem vitásan a Kormányhatározatban foglalt 2018. október 31-i határidő utánra esett. A Kormányhatározat egyébként jogszerű, valós és okszerű indokul szolgált volna a jogviszony megszüntetésére.
- [8] Az emelt összegű végkielégítés kapcsán a benyújtó társadalombiztosítási szabályokra utalással megállapította, hogy a felmentés időpontjában a felperes még nem töltötte be a 60. életévét, ezért a kordedvezményre való hivatkozást sem fogadta el.
- [9] A benyújtó felperes továbbfoglalkoztatásra azért nem látott lehetőséget, mert a felperes rendeltetésszerű joggyakorlásba ütközésre nem hivatkozott. Az elkövetett jogsértéssel – az eset

összes körülményére, különösen a jogsértés súlyára, a munkáltatónál fennálló jogviszony hosszára, továbbá a felperes munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeire figyelemmel – a Kttv. 193. §-a alapján 12 havi illetménynek megfelelő átalánykártérítést látott arányban állónak.

A felperes keresete és az alperes védírata

- [10] A benyújtóhatározatával szemben mind a felperes, mind az alperes keresetet terjesztett elő. A felperes a továbbfoglalkoztatását kérte és joggal való visszaélésre is hivatkozott a felmentés kapcsán, ezért visszamenőlegesen igényt tartott az elmaradt munkabérére és egyéb járandóságaira. Ennek hiányában további 12 havi illetménynek megfelelő, tehát összesen 24 havi illetmény, és további négyhavi végkielégítés megfizetésére kérte az alperest kötelezni.
- [11] A munkáltató kereseti kérelmében, amelyet a bíróság külön számra rendelt iktatni, a benyújtóhatározatának megsemmisítését kérte, a felmentés jogszerűségét állítva. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a munkáltató által kezdeményezett pert a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette (56 K.31.634/2019.).
- [12] A felperes által indított perben az alperes védírata érdemben a kereset elutasítására irányult, mivel a felperes felmentésére jogszerűen és megalapozottan került sor. A Kormányhatározat a felmentésről rendelkező okiratok előállítási – és nem azok aláírási – határidejét jelölte meg, de ettől függetlenül is, egy közjogi aktusban meghatározott határidő túllépése önmagában, az adott jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megsértése nélkül nem teszi jogellenessé a munkáltatói intézkedést. A jogszerű felmentésre figyelemmel a felperest átalánykártérítés – a jogalap hiányában – nem illeti meg. A felmentésben megállapított nyolchavi végkielégítés is helyesen került meghatározásra, a felperes nem volt jogosult a Kttv. 69. § (2) bekezdésében meghatározott, négyhavi illetménnyel emelt összegű végkielégítésre, mivel az 1957-ben születettek esetén a nyugdíjkorhatár 65 év.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [13] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és rendelkezett a perköltség és az illeték viselése felől.
- [14] Az elsőfokú bíróság a Kttv. 60. § (2) bekezdés d) pontjából és a Kttv. 63. § (1) bekezdés a) pontjából indult ki, melyek a kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel való megszüntetését teszik lehetővé akkor, ha az Országgyűlés, a Kormány, a költségvetési fejezetet irányító szerv vezetője, az államigazgatási szerv vezetője döntése alapján az államigazgatási szerv hivatali szervezetében létszámcsoökkentést kell végrehajtani, és emiatt a kormánytisztviselő munkaköre megszűnik. Előrebocsátotta, hogy a létszámcsoökkentést előíró Kormányhatározat nem jogszabály, hanem szervezetszabályozó eszköz, amelynek nem a kormánytisztviselő volt a címzettje, hanem – jelen esetben – a felperes jogviszonyának megszüntetése kapcsán a alperes neve, és a felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló személy. A Kormányhatározatnak két jelentős kitétele volt: egyrészt az, hogy a felmentések, felmondások elkészítésének legvégső dátuma 2018. október 31., másrészt az, hogy 2019. január 1. napjától nem haladhatja meg az álláshelyek száma a Kormány által meghatározottakat. Az elsőfokú bíróság az eljárás iratanyaga alapján megállapította, hogy a felmentést tartalmazó okirat nem felelt meg a Kormányhatározatban foglaltaknak, mivel az nem készült el 2018. október 31-ig. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy ez a késedelem csak az okirat olyan formai hiányosságának tekinthető, amely jogellenességet nem eredményez. A másik kitétel sem teljesült azonban a felperes felmentése során, mivel a Kormányhatározat 2019. január 1. napjára kötelezte az alperest a 401 munkakörrel kevesebb létszám teljesítésére, az alperes viszont a 2018. november 5-i jogviszony-megszüntetésben úgy rendelkezett, hogy a felmentési idő 2018. december 1-jén kezdődjön és 2019. január 31-én fejeződjön be, ezáltal az intézkedés indoka valótlanná és okszerűtlenné vált. Az alperesnek úgy kellett volna intézkednie, hogy a jogviszony ténylegesen meg is szűnjön 2019. január 1. napjára, mert ebben az esetben teljesítette volna a

Kormányhatározatban foglaltakat, és hivatkozhatott volna alappal arra, hogy a jogviszony megszüntetése a Kormányhatározat alapján valós és okszerű. Ekképp azonban a Kormányhatározatban foglaltak nem valósultak meg, ennek következtében a kiadott intézkedés valótlan és okszerűtlen indokot tartalmazott, erre figyelemmel a felperes jogviszonyának megszüntetése jogellenes volt.

- [15] Az elsőfokú bíróság a joggal való visszaélés vizsgálata körében megállapította, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére csak tényelőadást tett, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a főosztályvezetőjével való munkahelyi kapcsolata pedig önmagában nem adott alapot a joggal való visszaélés megállapítására.
- [16] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a kiadott intézkedés időpontjában a felperes nem minősült védett korúnak, ezért a további négyhavi végkielégítésre nem jogosult.
- [17] Megjegyezte továbbá, hogy önmagában azért nem lett volna jogellenes az alperes intézkedése, mert az „értesítés” elnevezést viselte, mivel a jogviszony megszüntetésének indokát megjelölte, jogorvoslati kiiktatást tartalmazott, illetve szerepeltek benne azok a jogszabályhelyek is, amelyekre az alperes a döntését alapította.
- [18] Miután az elsőfokú bíróság a benyújtóhatározatában foglalt mérlegeléssel a 12 havi átalánykártérítés tekintetében egyetértett, és a benyújtóeljárásában sem formai, sem tartalmi hibát nem látott megállapíthatónak, a felperesnek a további 12 havi átalánykártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét is elutasította.

A felperes és az alperes fellebbezése, a felperes fellebbezési ellenkérelme

- [19] Az ítélettel szemben a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.
- [20] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és az alperes kötelezését a felperes javára végkielégítés jogcímén további négyhavi illetmény összegének megfelelő 1.677.600 forint, a kormányzati szolgálati jogviszony munkáltató általi jogellenes megszüntetése miatt átalánykártérítés jogcímén – az elsőfokú bíróság által megítélt 12 havi illetményen felül – további 12 havi illetmény összegének megfelelő 5.032.800 forint megfizetésére. A felperes a pártfogó ügyvédi munkadíjra is igényt tartott.
- [21] A fellebbezést megalapozó jogszabálysértésként a Kttv. 69. § (2) bekezdésére, valamint a Kttv. 193. § (5) bekezdésére hivatkozott, amelyeket álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem megfelelően alkalmazott. Az elsőfokú bíróság ezen felül nem tett teljes körűen eleget a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt tényállás-megállapítási és indokolási kötelezettségének sem, a fellebbezéssel támadott ítélet emiatt szintén megalapozatlan és jogszabálysértő.
- [22] A felperes érvelése szerint az 1971. évi 10. tvr. 49. §-a szerint 11 év 95 nap korekvedvezményre jogosító időt szerzett, ami alapján 63 éves korában, 2022. április 23. napjától jogosult öregségi nyugellátás igénybevételére. Figyelemmel arra, hogy kormányzati szolgálati jogviszonya 2019. január 31. napjával szűnt meg, megilleti a Kttv. 69. § (2) bekezdésében meghatározott emelt összegű végkielégítés. Ennek alátámasztására csatolta a Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala BP-08/L100/8018-24/2017. számú, 2019. május 9-én kelt határozatát, és kérte annak figyelembevételét a fellebbezési eljárásban a Kp. 100. § (4) bekezdése alapján.
- [23] A Kttv. 193. § (5) bekezdésében meghatározott átalánykártérítés körében az elsőfokú bíróság – a felperes álláspontja szerint – nem mérlegelte a felperes által a perben előadottakat, nem tért ki a 24 havi átalánykártérítés kapcsán felhozott indokok értékelésére, csupán azt mondta ki, hogy a benyújtóhatározatában foglalt mérlegeléssel egyetért, ezzel pedig megsértette a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettséget. Tekintettel arra, hogy a felperes eleget tett a rá háruló kárenyhítési kötelezettségének, indokolt lett volna a jogsértés jogkövetkezményeit is

értékelve a jogellenes felmentéssel előállt jogsértés következményeinek enyhítésére az átalánykártérítés mértékét 24 havi illetmény összegében megállapítani. E körben kérte figyelembe venni, hogy a felmentésekor kormányzati vezető-főtanácsosi besorolásban volt, és 2019. március 1-től jelentős mértékű béremelésben részesült volna. Ezen felül késedelem nélkül regisztrált a jogviszonya megszüntetését követően álláskeresőként történő nyilvántartásba vétele végett a...Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatala ... Osztályánál, ahonnan – annak ellenére, hogy velük együttműködött – egyetlen betölthető álláshelyről sem kapott tájékoztatást. Az elhelyezkedése érdekében támogatási szerződést kötött az ... Kft.-vel is, bekapcsolódott a felmentett köztisztviselők részére működtetett Karrier Híd programba, és törekedett arra, hogy mielőbb újabb főállású foglalkozást találjon. Több internetes állásportálra is regisztrálta magát, azonban életkora, vagy a több felsőfokú végzettsége miatt a munkáltatók nem őt választották; a kialakult vírushelyzet miatt a munkáltatók csak a legindokoltabb esetben keresnek új munkatársat, így az is megtörténhet, hogy szándékai ellenére nem fog tudni elhelyezkedni, ami a várható öregségi nyugdíj összegét is negatívan befolyásolja.

- [24] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet indokolásának a megváltoztatását kérte – a rendelkező rész változatlanul hagyása mellett – a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján akként, hogy az indokolási rész [23] és [24] bekezdéseiben rögzített azon megállapítást, mely szerint az alperes a felmentési idő 2018. december 1-jei megkezdésével és 2019. január 31-i befejezésével megsértette a rá irányadó Kormányhatározatban foglaltakat, amely által a kiadott intézkedés valótlan és okszerűtlen indokokat tartalmazott, ezért a jogviszony megszüntetésére jogellenesen került sor; továbbá az indokolási rész [28] bekezdésében rögzített azon megállapítást, mely szerint a bíróság a benyújtóhatározatában foglalt mérlegeléssel a 12 havi átalánykártérítés tekintetében egyetértett, és a benyújtóeljárásban sem formai, sem tartalmi hibát nem talált, helyezze hatályon kívül. Egyebekben az ítélet rendelkező részének és az indokolás fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseinek a helybenhagyását, továbbá a felperes másodfokú perköltség – a mellékelt költségjegyzék szerint 50.000 forint jogtanácsosi munkadíj – megfizetésére kötelezését kérte.
- [25] Az alperes az elsőfokú bíróság által megsértett jogszabályhelyeket az alábbiak szerint sorolta fel: Kttv. 63. § (1) bekezdésének a) pontja, 73. § (1) bekezdése, 74. § (2) bekezdése, 68. § (1) bekezdése, 68. § (4) bekezdése; a kötelező létszámcsökkentést elrendelő Kormányhatározat rendelkezései és annak 1. számú melléklete; a 2019. január 1. napján hatályos, a alperes neve Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2018. (VII.12.) BM utasítás (a továbbiakban: SzMSz) 1. mellékletének 3. számú függeléke; a Kp. 2. § (4) bekezdése, 78. § (2) bekezdése, 84. § (2) bekezdése, azon keresztül a Pp. 346. § (4) bekezdése és (5) bekezdése.
- [26] Az alperes kérte figyelembe venni, hogy a kötelező létszámcsökkentést elrendelő Kormányhatározat 2018. október 29-én jelent meg, így az abban foglaltak végrehajtására összesen 2 munkanap állt rendelkezésre. A Kormányhatározat 1. pontja úgy rendelkezett, hogy az egyes minisztériumok álláshelyeinek száma 2019. január 1. napjától nem haladhatja meg a Kormány által meghatározott álláshelyek számát, mely a alperes nevétekintetében 401 munkakört érintő létszámcsökkentést jelentett. A létszámcsökkentés úgy valósult meg, hogy a 401 státuszból 118 státusz volt érintett felmentéssel, 125 státusznál került a vezénylés és kirendelés megszüntetésre, 58 üres státuszt kellett megszüntetni, továbbá 100 státusznál egyéb jogcímenek – például közös megegyezés vagy próbaidő hatálya alatt – kerültek a foglalkoztatási jogviszonyok megszüntetésre.
- [27] Amennyiben az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a felmentésről rendelkező okirat Kormányhatározatban meghatározott határidőre való elkészítésében történt késedelem nem eredményezi a felmentés jogellenességét, úgy a létszámcsökkentésre előírt határidő esetleges késedelme sem járhatott a jogellenesség jogkövetkezményével. Az alperes mind a felmentési okiratok elkészítésére, mind a létszámcsökkentésre vonatkozó, a Kormányhatározat által előírt kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett, az elrendelt kötelező létszámcsökkentést szabályszerűen végrehajtotta, a felmentésről rendelkező okiratokat határidőre elkészítette. A

felmentési okiratoknak az előállítási, és nem aláírási határidejeként jelölte meg ugyanis a Kormányhatározat a 2018. október 31-i dátumot, a kötelező létszámcsökkentés sikeres végrehajtására tekintettel pedig az alperes SzMSz-ének 1. melléklete 3. számú függeléke 2019. január 1. napjától már a csökkentett, 936 státuszt magában foglaló minisztériumi összlétszámot rögzítette.

- [28] Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság a tényállásból helytelen jogi következtetést vont le, amikor azt állapította meg, hogy nem valósult meg az alperesnél a létszámcsökkentés, ezzel pedig sérült a Kormányhatározatban foglalt határidő, így a munkáltatói intézkedés valótlan és okszerűtlen indokot tartalmaz. Az elsőfokú bíróság tévesen kapcsolta össze a munkakör megszüntetését azzal, hogy a felperes vonatkozásában még le nem telt kötelező felmentési idő miatt a jogviszonya csak 2019. január 31. napján szűnt meg. A megszüntetett munkakör és a felmentési időszak között nincs összefüggés, a kettő egymástól teljes egészében elválik.
- [29] Az alperes felmentésekkel és egyéb módon intézkedett az iránt, hogy a Kormányhatározatban meghatározott számú munkakör időben megszüntetésre kerüljön. A Kormányhatározat azt mondta ki, hogy 2019. január 1. napjától az egyes minisztériumok álláshelyeinek száma nem haladhatja meg a Kormány által meghatározott álláshelyek számát, ez pedig a alperes nevében meg is valósult, függetlenül attól, hogy a felmentett felperes az adott napon még a felmentési idejét töltötte, és jogviszonya 2019. január 31. napjáig fennállt. Tekintettel arra, hogy a alperes nevelétszámkerete 2019. január 1. napjára a Kormány által elrendelt 401 munkakörrel ténylegesen csökkent, a felmentés indoka valós és okszerű volt, a felperes jogviszonyának megszüntetésére jogszerűen került sor.
- [30] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a benyújtóhatározatának jogszerűsége a felfüggesztett másik per tárgya, ezért az elsőfokú bíróság jelen perben jogszabálysértő módon foglalt állást az ítélet indokolásában a 12 havi átalánykártérítés, ezáltal a döntőbizottsági határozat jogszerűsége tekintetében. A bíróság megállapítása e körben azért sem helytálló, mert a benyújtó határozatában úgy rendelkezett, hogy a felmentés indoka azért nem valós, mert a munkáltató a felmentési okiratot csak 2018. november 5. napján készítette el. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság ezt a körülményt jogszerűnek ítélte, a felmentés indokának valótlan és okszerűtlen voltát pedig arra alapozta, hogy a felperes jogviszonyának tényleges megszűnése csak 2019. január 31. napjával valósult meg. Erre figyelemmel az alperes az ítélet indokolása [28] bekezdésének azon megállapítását, mely szerint a bíróság egyetért a benyújtóeljárásában foglalt mérlegeléssel és abban sem formai, sem tartalmi hibát nem talált, szintén kérte hatályon kívül helyezni.
- [31] A felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes által támadott [23], [24] és [28] bekezdések helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, hogy az alperes az ítélet tényállási részét a fellebbezésében nem támadta, az ítéleti megállapítások pedig megfelelnek a tényállásnak. A megállapított tényekből az elsőfokú bíróság megfelelő jogi következtetéseket vont le, amikor kimondta, hogy a felperes jogviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg. A felmentés kógens, kettős feltétele sem valósult meg esetében, mert a munkaköre nem szűnt meg, csupán a jogviszonyát szüntette meg a felmentési értesítés 2018. november 7-én. Ezt bizonyítja a perben csatolt munkaköri átadás-átvételi jegyzőkönyv is, amit ő és feladatait átvevő munkatársai, valamint a főosztályvezető írt alá. Az alperes maga sem vitatta azt, hogy a felperes 2019. január 31-éig a felmentési idejét töltötte, tehát a BM állományába tartozott, az újabb elhelyezkedéséhez szükséges okmányokat is csak 2019. február közepén kapta meg. Az alperesnek egyébként nemcsak 2 napja lett volna a 401 álláshely felszámolására, hiszen már 2018 nyarán ismert, és az állománygyűlésen közölt tény volt a Kormány létszámcsökkentést eredményező korszerűsítési terve.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [32] A felperes és az alperes fellebbezése alapos az alábbiak szerint.

- [33] A Kúria a fellebbezéseket a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelmek és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.
- [34] A peradatok szerint a felperes a Kttv. – felmentéskor hatályos – 190. § (2) bekezdés a) pontja alapján azért nyújtott be közszolgálati panaszt a benyújtóhoz, mert egyrészt jogellenesnek tartotta a kormányzati szolgálati jogviszonya értesítéssel történő megszüntetését, ezért az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte, másrészt úgy vélte, hogy az alperes nem fizette meg a felmentés esetén járó emelt összegű végkielégítést. A benyújtó határozatában a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben kötelezte az alperest a felperes 12 havi illetményének megfelelő 5.032.800 forint megfizetésére, egyebekben azonban a közszolgálati panaszt elutasította. A határozattal szemben mind a felmentett kormánytisztviselő (jelen per felperese), mind a munkáltató (jelen per alperese) keresettel fordult a bírósághoz.
- [35] A felperes keresetében nem vitatta a benyújtóhatározatának azon részét, amely panaszának helyt adott, és a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben kötelezte az alperest 12 havi illetménynek megfelelő összeg megfizetésére. A felperes kizárólag a közszolgálati panaszt elutasító rendelkezést támadta, mivel álláspontja szerint az alperes joggal való visszaélése miatt az eredeti munkakörébe történő visszahelyezésre lenne jogosult, illetve ennek hiányában – a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján – a jogsérelemmel a maximális összegű átalánykártérítés állna arányban, erre figyelemmel további 12 havi illetménynek megfelelő összeg megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ezen felül a Kttv. 69. § (2) bekezdése szerinti emelt összegű végkielégítésre is igényt tartott, mert álláspontja szerint a kormányzati szolgálati jogviszonya az öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzését megelőző öt éven belül szűnt meg.
- [36] Ezzel szemben a munkáltató – jelen per alperese – azért támadta keresettel a benyújtóhatározatát, mert nem értett egyet a határozat azon részével, amely a felmentés jogellenességére tekintettel a munkáltatót 12 havi illetménynek megfelelő összegű átalánykártérítés megfizetésére kötelezte, és emiatt kérte a benyújtóhatározatának a megsemmisítését.
- [37] A fentebb írtakra figyelemmel a kormánytisztviselő és a munkáltató által előterjesztett kereseti kérelmek közül a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének a jogszerűsége csak a munkáltató által indított – jelenleg felfüggesztett 56.K.31.634/2019. szám alatti – perben volt vizsgálható. A kormánytisztviselő felperes által indított jelen perben a benyújtóhatározatának csak a felperes közszolgálati panaszt elutasító rendelkezését lehetett vizsgálni, azaz azt, hogy van-e helye a felperes visszahelyezésnek, továbbá hogy az átalánykártérítés mértéke helyesen került-e meghatározásra, valamint hogy a felperest megilleti-e az emelt összegű végkielégítés.
- [38] Az elsőfokú bíróság – téves jogi álláspontja miatt – a felperes által indított perben a Pp. 237. § (4) bekezdésére hivatkozással tévesen adott tájékoztatást a feleknek az őket terhelő bizonyítási kötelezettségről, tévesen folytatott le bizonyítást a jogviszony-megszüntetés indokainak valósága és okszerűsége körében, hiszen a felmentés jogszerűségének a kérdése nem erre a jelen perre, hanem a munkáltató által a benyújtóhatározatával szemben indított perre tartozik.
- [39] Az elsőfokú bíróság azzal, hogy a benyújtóhatározatában foglaltaktól eltérő megállapításokat tett ítéletében – még akkor is, ha magát a kereseti kérelmet elutasította –, túlterjeszkedett a felperes által meghatározott kereseti kérelmen, és ezáltal ítéletével megsértette a Kp. 2. § (4) bekezdését, amely szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a közigazgatási jogvitát a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között bírálja el.
- [40] E jogsértésre figyelemmel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét – a Kp. 110. § (2) bekezdése alkalmazásával – az eljárás lényeges szabályainak megszegése miatt hatályon kívül helyezte, mivel az a per érdemi eldöntésére a másodfokú eljárásban nem orvosolható módon volt kihatással.
- [41] A megismételt eljárásban mindaddig nem lehet döntenie a felperes (jelen perben) előterjesztett kereseti kérelméről, amíg a bíróság a munkáltató által indított (másik) perben nem határoz a felmentés jogszerűsége, a jogalap körében. A felperes által a jogellenes megszüntetéshez kapcsolódóan, a jogkövetkezmények tekintetében előterjesztett kereseti kérelmeket akkor lehet

elbírálni, ha a munkáltató keresetét a bíróság elutasítja, azaz azt állapítja meg, hogy a munkáltató felmentése jogellenes, ezáltal a benyújtóhatározata – ebben a körben – jogszerű volt. A kormánytisztviselő felperes által indított pernek – tekintve, hogy a keresete nem terjedt ki rá – nem lehet tárgya az, hogy a felmentés jogellenes volt-e, mivel a felperes a benyújtódöntésének ezzel kapcsolatos rendelkezését nem támadta. Mindezek alapján az új eljárásban a bíróság csak azt követően tud dönteni a felperes keresetének alaposságáról, vagy megalapozatlanságáról, ha előzetesen dönt a munkáltató által benyújtott kereseti kérelemről. A vonatkozásban, hogy a felperes visszahelyezésre irányuló kérelme megalapozott-e, továbbá, hogy a felperest megilleti-e a felmentéssel összefüggésben a Kttv. 69. § (2) bekezdésében meghatározott, emelt összegű végkielégítés, valamint hogy a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján a benyújtó által meghatározott 12 havi illetménynek megfelelő átalánykártérítés mértéke a jogsértés és annak következményei súlyával összhangban került-e meghatározásra csak akkor lehet határozni, ha a felmentés jogellenessége megállapítható.

Záró rész

- [42] A peres felek fellebbezési eljárással kapcsolatban felmerült pártfogó ügyvédi, illetve jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségét a Kúria csupán megállapította, annak viseléséről az eljárást befejező határozatában az elsőfokú bíróság dönt [Kp. 110. § (3) bekezdése, valamint a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése, 87. § (2) bekezdése].
- [43] A fellebbezési eljárás illetékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése, 45/A. § (2) bekezdése, 46. § (1) bekezdése alkalmazásával állapította meg, annak viseléséről az eljárást befejező határozatában az elsőfokú bíróság dönt [Kp. 110. § (3) bekezdése].
- [44] A fellebbezés elleni további jogorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [45] A Kúria a fellebbezést tárgyaláson bírálta el [Kp. 107. § (1) bekezdése].

Budapest, 2020. november 9.

. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő